

Saksbehandler
Eivind Elvestad

Telefon
776 42 076

Vår dato
14.12.2015
Deres dato
12.11.2015

Vår ref.
2015/6398 - 3
Deres ref.
16/12

Arkivkode
444

Løpenr. 221/15
Dok.nr. 4

11 JAN 2016

Ark kode
K01

Enhet: Telen
Saksben: PÅH
Kopi til:

Bardu kommune
Postboks 401
9365 Bardu

Høringsuttalelse til forskrift for snøscooterløyper i Bardu kommune

Viser til forslag til kommunal forskrift for snøscooterløyper i Bardu kommune som har vært til høring og offentlig ettersyn fram til 4.1.2016. Vi har fått forlenget høringsfristen til 11.1.2016. Fylkesmannen i Troms har følgende merknader til forslaget:

Dersom høringsforslaget vedtas vil Fylkesmannen vurdere å påklage vedtaket, ut fra følgende hensyn:

Lokaliseringen av løypene

Fylkesmannen vil vurdere å påklage **løypealternativ 2 «Ørneberget – Slåttmoberget»** av hensyn til støy, idet flere av fritidsboligene i området vil havne i rød og gul støysone (L_{5AF} 70 og 60 dB), selv med en fartsgrense på 20 km/t. Ut fra det vi vet om støyforholdene i dag kan ikke Fylkesmannen akseptere denne løypa.

Videre vil Fylkesmannen vurdere å påklage løypealternativ 4 «**Ostu- Leinavatn- Gamas**» av hensyn til naturmangfold, friluftsliv og reindrift. Løypene berører siste rest av inngrepsfri natur i Troms med viktig naturmangfold og friluftsliv. De berører et viktig område for biologisk mangfold. Området er også angitt som sårbart i forskrift om bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag i spesielt sårbare områder i Bardu kommune, FOR-1995-02-02-147. Videre er områdene hvor løypene planlegges klassifisert som viktige og svært viktige områder for friluftsliv. For reindrift er det særlig løypestrase C, Maisabukta, over Lago til Gamas som er problematisk, ettersom denne berører sentrale beiteområder for reindriften.

Bestemmelser

Slik § 3 nr. 2 er utformet gir den kommunale forskriften i seg selv hjemmel til kjøring i hovedløypenettet Altevatnet frem til 31. mai, dersom løypene brukes i forbindelse med isfiske. Denne utformingen vil være i strid med § 4a annet ledd i den nasjonale forskriften, selv om det gjennom en egen forskrift er tillatt å kjøre i løypen frem til 31. mai i forbindelse med isfiske. Nærmere om dette nedenfor.

Løype 3, Altevatnet vil bli vurdert påklaget av hensyn til støy, dersom det ikke fastsettes fartsbegrensning frem til Storbukta som omtalt nedenfor.

Saksbehandling

Følgende saksbehandlingsfeil i høringsforslaget vil også kunne være grunnlag for klage:

- Manglende vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12
- Løypa fra Solbakken camping i Salangsdalen til Sverrevatnan ligger i et område som ikke er kartlagt/verdsatt som friluftsområde, jf. den nasjonale forskriften § 4a, femte ledd.
- Manglende støyfaglig utredning

Vi tar forbehold om å vurdere de foreslåtte løypestraseene på nytt når de nødvendige utredninger og kartlegginger foreligger.

Fylkesmannen har i tillegg noen generelle merknader, opplysninger og innspill til forslaget.

Naturmangfold og friluftsliv

Løype nr. 4 Ostu – Leinavatn – Gamas

Naturmangfold

Området har et rikt biologisk mangfold. Her er viktige vinterbiotoper for vilt, både hare, rype og elg. Jerven yngler nesten årlig. Det observeres bjørn i området nord for Leina både høst og vår og vi antar at det er bjørnehi i området ut fra sporobservasjoner av bjørn på tidlig vårsnø. Dette er også et leveområde for gaupe. Det er en gammel hekkelokalitet for kongeørn sentralt i området. Det er egnede hekkeområder for snøugle, og det er observert par av snøugle i hekketiden. Sporobservasjoner av fjellrev om vinteren viser at dette også er et leveområde for en av våre mest truede arter. Området er viktig for våtmarksfugl som kommer til hekkeområdene tidlig på våren mens det fortsatt er snødekket mark. Det er hekkefunn av havelle og brushane. Forslaget til scooterløyper berører derfor et viktig område for biologisk mangfold både for vanlige, rødlistede og sjeldne arter. Både hare, rype, jerv, gaupe, bjørn, snøugle, fjellrev, havelle og brushane er på norsk rødliste over arter.

Scooterløyper vil medføre at leveområder for viktig biologisk mangfold blir oppsplittet og redusert. Vi legger her til grunn at det ikke bare er virkningene i selve snøscooterløypene som er relevant i denne sammenheng, men også områdene utenfor løypene som berøres, jf. forskriften § 4a sjette ledd. Vi legger også til grunn at det er sannsynlig at trafikken vil øke hvis eksisterende isfiskeløyper over Altevatn blir omgjort fra isfiskeløype til løype for fornøyleskjøring. Flere kan benytte scooterløypene når de ikke er begrenset til isfiskeformål, og særlig hvis løypenettet blir utvidet til så eksklusive fjellområder som det foreslås her. Dette kan også tiltrekke scooterturister fra større deler av landet og medføre stort omfang av motorferdsel både inn over Altevatn og inn i disse villmarksområdene.

Støy fra motorferdsel forplanter seg i et stort område rundt løypene avhengig av rådende værforhold. Samtidig vil skuterløyper medføre økt ferdsel i områdene rundt løypene som følge av at området blir mer tilgjengelig. Det er også en sannsynlig risiko for ulovlig kjøring ut i terrenget med utspring i løypene, særlig fordi dette er svært avsidesliggende områder. Kommunen bør vurdere om det er ønskelig å legge til rette for motorisert ferdsel, og skape disse mulighetene for utstrakt ulovlig kjøring, i de mest fjerntliggende fjellområdene i kommunen.

Jaktrykket på småvilt vil øke som følge av at jaktområdene blir lettere tilgjengelige, og det er grunn til å tro at uttak gjennom jakt vil øke. Både haren og rypa er nå på rødlista over arter som er nært truet.

Bruken av løypene vil sannsynligvis være størst på våren noen uker før løypa stenges. Dette er den mest sårbare tiden for vilt som har overvintret og overlevd vinteren. Opplagsnæring er brukt opp og det er lite næring å hente ute.

De foreslåtte scooterløypene vil medføre at hele landskapsrommet nord for Leinavatn til Gamasjavri, og bruken av det, vil bli endret og at noe av identiteten til området som inngrepsfri villmark dermed vil bli påvirket.

I forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag i spesielt sårbare områder, Bardu kommune, Troms. FOR-1995-02-02-147 er et stort areal rundt Altevatn og Leinavatn klassifisert som sårbare områder. Områdene er gjennom forskriften underlagt restriktive retningslinjer for kommunens

håndtering av motorferdsel. Området nord for Straumen på Leinavatn inngår i dette sårbare området og forslag til løype 4 går gjennom dette sårbare området. Forslaget legger dermed til rette for fri ferdsel med snøscooter innenfor et område som har blitt definert som sårbart og underlagt en restriktiv dispensasjonspraksis m.h.t motorferdsel.

Manglende vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

Alle offentlige beslutninger som berører naturmangfold skal vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven kap II, § 7 (8-12). Det skal synliggjøres skriftlig hvordan prinsippene er vurdert og vektlagt når beslutningen foreligger, for eksempel når en plan for scooterløyper sendes på høring. Kunnskapen om forekomst av naturmangfold og konsekvenser av scooterløyper skal være god nok til å fatte en beslutning (§8). Dersom man er usikker på konsekvenser for viktig naturmangfold skal det vurderes om føre-var prinsippet (§ 9) skal legges til grunn for ikke å gjennomføre tiltaket. Det skal også gjøres en vurdering av den samlede belastningen tiltaket vil medføre på naturmangfold i planområdet (§10). Det skal velges utforming og lokalisering som unngår eller gir minst mulig tap av biologisk mangfold (§12) og eventuelle kostnader ved miljøforringelse skal dekkes av tiltakshaver (§11).

Vi kan ikke se at forslaget til skuterløyper i Bardu er gjort på grunnlag av en vurdering etter naturmangfoldloven § 8-12. Det er ikke vist hvordan prinsippene er vurdert og vektlagt i det forslaget til løyper som er på høring. Dette er å anse som en saksbehandlingsfeil som kan medføre at vedtak som fattes uten denne vurderingen er ugyldig.

Kartlegging av biologisk mangfold i området som berøres av løype 4 er ikke spesielt god og det er grunn til å tro at det forekommer både arter og naturtyper som ikke er kartlagt i området. På bakgrunn av data i Naturbase, Artsdatabanken, Rovbase, hekkfuglatlas for Troms og lokal kunnskap kan kunnskapsgrunnlaget likevel anses som tilstrekkelig til å konkludere med at det er et rikt biologisk mangfold i området som berøres av løypenett 4, av både arter, naturtyper og landskap og at fastsetting av skuterløyper vil få negative konsekvenser for viktig biologisk mangfold. Dette oppfylder kravet til kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8. Virkninger av skuterløyper på biologisk mangfold er lite dokumentert og mangel på konkret kunnskap her gjør at føre – var prinsippet i § 9 også bør legges til grunn for ikke å fastsette skuterløyper i et område med så mye viktig naturmangfold.

Den samfunnsmessige nytten av scooterløyper er begrenset i forhold til områdets store verdi for biologisk mangfold og tradisjonelt friluftsliv. Dette sett i sammenheng med at de resterende forslagene til skuterløyper i kommunen er tilstrekkelig til å dekke behov for fornøyleskjøring og gi tilgang til tradisjonelt friluftsliv i attraktive områder for rekreasjon, jakt og fiske. Løypene har et så stort omfang at det er en risiko for at de vil medføre en samlet belastning (jf. naturmangfoldloven § 10) som truer viktig og sårbart naturmangfold. Den mest miljøforsvarlige teknikken i denne saken er å legge skuterløyper utenfor inngrepsfrie naturområder med rikt naturmangfold og tradisjonelt friluftsliv jf. naturmangfoldloven § 12.

Friluftsliv

I kommunenes høringsbrev heter det at hele «*Altevannsområdet inn til Strømmen på Leina er kategorisert som et svært viktig friluftsområde (Kategori A-område). Områdetypen har betegnelsen*

«Store turområder med tilrettelegging». Dette betyr at det er merkede sti/løypenett, overnattingsmuligheter, det er adkomst til området, og det er tekniske inngrep.

Dette området er klassifisert som viktig og svært viktige områder for friluftsliv. Scooterløyer vil redusere kvaliteten til området for det tradisjonelle friluftslivet med naturopplevelser, jakt og fiske i stille rom. Scooterløyer vil medføre at området blir lettere tilgjengelig for jakt ved bruk av snøscooter, idet jegere vil kunne kjøre inn i dette, til nå avsidesliggende jaktterrenget. Området vil bli mindre attraktivt for tradisjonelt friluftsliv både med hensyn til jakt og fiske. Vi peker også på at scooterløyer inn til Gamasjavri vil tilrettelegge for transport av mye mer utstyr og åpne for en utvikling av et friluftsliv preget av store teltleirer, motordrevne isbor og økt forsøpling. I merknadene til nasjonal forskrift § 4a, femte ledd heter det i så måte at:

Ved fastsetting av løypene skal kommunen ta særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftslivet. Det er særlig friluftslivet som risikerer å bli skadelidende ved etablering av snøscooterløyer, ikke minst som følge av eventuell ulovlig kjøring med utspring i løypene. Hensynet til friluftslivet står derfor i en særstilling.

Området som berøres representerer et stort sammenhengende vinterfriluftsområde både med tanke på langturer og kortere turer for jakt, fiske og rekreasjon i stille landskap. Vi viser i denne forbindelse til merknadene til nasjonal forskrift § 4a, femte ledd hvor departementet uttaler følgende:

Kommunen bør ikke legge snøscooterløyer i blant annet viktige eller svært viktige friluftsområder, jf. Miljødirektoratets håndbok M98-2013 Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområde.

Kommunen er derfor gjennom § 4a, femte ledd pålagt å «kartlegge og verdsette friluftslivsområdene der løypene planlegges», nettopp for å unngå at løypene legges i områder som regnes som viktige eller svært viktige friluftsområder, se prop. 35. L side 41.

Konklusjon

Fylkesmannen i Troms vil/skal bidra til å sikre et rikt og variert biologisk mangfold og områder for tradisjonelt friluftsliv i Troms. Vi vil oppfordre kommunene i fylket til ikke å planlegge skuterløyer for fornøyleskjøring i de mest villmarkspregede landskapene i fylket, med leveområder for både sjeldne og vanlige arter, jaktbart vilt og gode muligheter for tradisjonelt friluftsliv.

Konsekvensene av scooterløyer som foreslås over Leinavatn til Gamasjavri vil i stor grad bli negative både for friluftslivet og biologisk mangfold. Dette kommer frem både i konsekvensutredningen og i kommunens brev med oversendelse av saken på høring. Vi mener kommunen i for liten grad har tatt hensyn til dette og redusert de negative konsekvensene i forslaget til scooterløyer som er sendt på høring. Intensjonen med motorferdselloven er at slike områder ikke skal tas i bruk til fornøyleskjøring. Vi oppfordrer derfor kommunen til å ta hensyn til dette og justere løypene før det treffes endelig vedtak.

Fylkesmannen har merknad til at Bardu kommune foreslår skuterløyer over Leinavatn og inn til store og lille Gamasjavre. Løypene berører siste rest av inngrepsfri natur i Troms med viktig naturmangfold og friluftsliv. Dette vil åpne for utvikling av en samlet belastning fra motorferdsel i utmark som ikke er forenlig med nasjonale mål om å ta vare på landskap, naturmangfold og tradisjonelt friluftsliv. Vi varsler at vi vil vurdere å klage på vedtak om scooterløyer i tråd med forslag til forskrift om kommunalt løypenett for snøskuter i Bardu kommune § 2, pkt 4 Løype Ostu –Leinavatn –Gamas.

Dersom løypene vedtas og trer i kraft vil de som utgangspunkt være åpne frem til 5. mai. Etter nasjonal forskrift § 4a, annet ledd, siste punktum, jf. § 9, første ledd, annet punktum, kan Fylkesmannen gjennom forskrift bestemme «at forbudet skal gjelde andre tidsrom, for hele kommunen eller for særskilte områder, når det anses nødvendig for å ivareta reindrifts- eller viltinteresser, eller andre interesser som motorferdselloven skal ivareta». Dersom løypene vedtas og tas i bruk vil Fylkesmannen fortløpende vurdere om det ut fra viltinteresser og friluftsjinteresser, er nødvendig å stenge løypa helt eller delvis i medhold av disse bestemmelsene.

Merknad til løype 5 Altevattn – nasjonalparkgrensa sør for Bihppas

Løype nr. 5 foreslås i svært viktig friluftsområde og viktig vinterbiotop for vilt. Løypa foreslås helt inn til grensen av Rohkunborri nasjonalpark. Dagens praksis har vært at kommunen har gitt dispensasjoner til å kjøre denne traseen med snøskuter etter § 5b,c og 6 i nasjonal forskrift. Dette har medført en del motorferdsel men den har vært behovsprøvd og kontrollerbar.

Hvis det etableres en åpen skuterløype for fornøyleskjøring vil det medføre økt motorferdsel i et viktig viltområde og økt ferdsl i nasjonalparken. Løypeforslaget går opp en bakke og det er grunn til å tro at mange vil kjøre opp til Bihppas for å få utsikt. Hvis det fastsettes løype her vil det sannsynligvis medføre en stor økning i motorferdsel i forhold til dagens situasjon. Løypa går opp i høyden og vil også skape et støybilde som påvirker både vilt og verneverdier og friluftsoopplevelsen i et stort område rundt. Vi viser her til naturmangfoldloven § 49 om at avgjørelser om utenforliggende virksomhet som kan medføre skade i et verneområde skal ta hensyn til verneverdiene ved avgjørelse om tillatelse bør gis og ved fastsetting av vilkår.

Styret for Rohkunborri nasjonalpark utarbeider forvaltningsplan for nasjonalparken. Kanskje burde denne løypetraseen avventes og ferdigstilles parallelt med arbeidet med forvaltningsplanen. Løypa vil medføre en innfallsport til nasjonalparken og tilrettelegge for transport av mye utstyr og åpne for en utvikling av et friluftsliv preget av store teltleirer, motordrevne isbor og økt forsøpling ved Geavdnjajavri og Eartebealjavri. Vi tenker at dette er noe som bør samordnes med retningslinjer og strategi i forvaltningsplanen for nasjonalparken.

Vi oppfordrer kommunen til å legge dette til grunn før det konkluderes med hensyn til løype 5. Det bør vurderes om det bør fastsettes en løype åpen for fornøyleskjøring, eller om eksisterende praksis med mer behovsprøvd kjøring er det mest hensiktsmessige for å ivareta viltverdiene generelt og verneverdier og friluftsjinteresser i nasjonalparken. Det bør også vurderes tiltak som kan redusere risikoen for uheldige konsekvenser av løypa som for eksempel utsatt åpningstid samt en løypeslutt i større avstand fra nasjonalparken. Det siste har også nasjonalparkstyret foreslått i sin høringsuttalelse.

Hensynet til støy

Innledning

Fylkesmannen skal som statlig fagmyndighet se til at etablering av snøskuterløyper for fornøyleskjøring ikke medfører at en større del av befolkningen utsettes for plagsom/helseskadelig støy. Videre at slik etablering ikke gjør vesentlige innhugg i naturens «stille rom», som har en vesentlig verdi for friluftslivet. Ved fastsetting av kommunal forskrift skal derfor kommunen, jf. § 4a i nasjonal forskrift, ta særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftslivet.

Miljødirektoratet har utarbeidet en veileder for kommuner som ønsker å etablere snøscooterløyper for fornøyleskjøring; *Veiledning støy – snøskuterløyper*. Av denne fremkommer det at for snøscooterløyper skal man benytte anbefalte støygrenser for motorsportbaner i T-1442, «*Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging*». Dette medfører at der snøskutertraseen berører støyfølsom bebyggelse, som for eksempel boliger og fritidshus, starter gul og rød støysone ved hhv. 60 og 70 dB. I naturområder som er definert som svært viktig eller viktig friluftsområde anbefales det en grenseverdi på L_{5AF} 40 dB. Videre fremgår det av veilederen at det er maksimalverdien L_{AFmax} som skal benyttes ved beregning av støyutbredelse, ikke ekvivalentnivået, og at det skal beregnes for mottakspunkt i 4 meters høyde. Avhengig av blant annet topografi, skjermvirkning, meteorologi, hard eller myk mark, refleksjon og ikke minst type snøscooter vil influensområdet for støyen fra en skuterpassering strekke seg fra noen få hundre meter til flere kilometer ut fra løypa.

Tabell 3 i Miljødirektoratets veileder viser, sjablongmessig, minste avstand i meter fra senterlinjen av snøskutertraseen til ytterkant av støysone.

Hastighet		20 km/t	40 km/t	60 km/t	Full akselerasjon
Områdetype	Anbefalt grenseverdi L_{5AF}				
Friluftsområder som er verdsatt som svært viktig eller viktig	40	450	800	1400	2800
Støynivå mot støyømfintlige bygg	60 (gul) 70 (rød)	50 20	100 40	150 50	350 100

Fylkesmannens merknader til forslag om kommunalt skuterløypenett i Bardu kommune

Kommunen har ikke fått utarbeidet en støyutredning for det planlagte skuterløypenettet. I saksdokumentene foreligger kun veiledningens sjablongmessige oversikt over støyens influensområde ved ulike kjørehastigheter og gasspådrag (tabell 3). En støyutredning, med støykart, ville dokumentert hvor mange bygninger med støyfølsom bruk som blir berørt ved de fartsgrenser som er foreslått for ulike deler av løypene. Likeledes vil kart over støyutbredelsen angi hvilke arealer skuterløypa faktisk legger beslag på, med tanke på at støynivået i viktige friluftsområder anbefales ikke å overskride L_{5AF} 40 dB. Som nevnt ovenfor vil en utredning basert på det faktiske terrenget gi et annet influensområde enn avstandene i tabell 3.

Løype 1: Innset-Slåtmoberget

Denne er en del av dagens isfiskeløype, og er lagt et godt stykke unna (>250 m) hyttebebyggelse mellom Innset og Altevann. Unntaket er et par hytter sør for elva ved Innset. Traseen skal ha fartsgrense 20 km/t. Løypetraseen kan trolig aksepteres.

Løype 2: Ørnberget-Slåtmoberget

Denne traseen har, slik Fylkesmannen forstår kartvedlegget, startpunkt ved Slåtmoberget og går vestover gjennom hyttefeltet mot Ørnberget. Det skal ikke være tilgang til traseen fra sør. Selv med fartsgrense 20 km/t vil flere fritidsboliger havne i rød og gul støysone (L_{5AF} 70 og 60 dB), etter sjablongmetoden hhv. 7 og 10 stykker. Uten støyutredning kan det eksakte antall støyutsatte fritidsboliger ikke fastslås. Ut fra det vi vet om støyforholdene i dag kan ikke Fylkesmannen akseptere denne løypa.

Løype 3: Altevatnet

Denne traseen er identisk med dagens isfiskeløype. Løypa skal jf. § 4 i forslag til kommunal forskrift ha fartsgrense 20 km/t inn til Strømmen (ca. 10 km). Da er hyttene langs sørsiden av Altevann passert på over 200 meters avstand. Fra Strømmen tillates det 70 km/t inn til Ostu.

Ved kjøring i 70 km/t vil et støynivå på 40 dB etter sjablongmetoden være hørbart i avstand ca. 1500 meter fra løypa. Ved fullt gasspådrag vil avstanden øke med minst en km. Grensen for Rohkunborri nasjonalpark ligger ca. en halv km unna skuterløypa. For å ivareta friluftskvaliteten «fravær av støy» i nasjonalparken anbefaler vi en fartsbegrensning på 40 km/t fra Strømmen og frem til vestre avkjøringen til Storbukta, samt løypa i selve Storbukta. Da vil 40 dB grensa trolig ligge utenfor parkgrensen. Også dette vil en støyutredning kunne svare mer nøyaktig på.

Løype 4: Ostu- Leinavatn-Gamas

Også for denne traseen vil en støyutredning gi mer nøyaktig informasjon om støyutbredelsen i landskapet. Området er ett av få relativt lett tilgjengelige uberørte friluftsområder i Troms. Åpning for fornøyleskjøring anbefales ikke ut fra dagens kunnskap om støyutbredelsen.

Løype 5: Altevatn- nasjonalparkgrensa øst for Bihppas

Traseen ender ved grensen til Rohkunborri nasjonalpark i 700 meters høyde øst for Bihppas. Innenfor grensen skrår terrenget 150 meter ned mot Earthealjvri. Støyutbredelsen vil dermed være uskjermet ned til østlig ende og utløpet av Earthealjvri.

Åpning for fornøyleskjøring i denne traseen, som frem til nå har vært benyttet som dispensasjonsløype, vil trolig føre til økt trafikk med tilhørende støypåvirkning av denne delen av nasjonalparken. En støyutredning vil også her gi mer nøyaktig informasjon om støyutbredelsen i landskapet. Åpning for fornøyleskjøring anbefales ikke ut fra dagens kunnskap om støyutbredelsen.

Løype 6: Solbakken camping-Sverrevatnan

Den foreslåtte løypa på ca. 4 km starter ved Solbakken camping på ryddet traktorvei De første 500 meter settes en fartsbegrensning på 20 km/t. Dette kan være tilstrekkelig avstand fra Sollid og Engmo til at støygrensen på L_{5AF} 60 dB overholdes. Uten støyutredning kan vi ikke ta stilling til dette.

Konklusjon

Uten en konkret støyutredning kan Fylkesmannen ikke ta stilling til støyens influensområde langs skuterløypene. Vi vil likevel, på bakgrunn av sjablongverdiene i tabell 3, varsle om at løype 2: Ørnberget-Slåtmoberget vil bli vurdert påklaget av Fylkesmannen om den blir vedtatt. Videre vil løype 3: Altevatnet bli vurdert påklaget dersom den ikke får fartsbegrensning frem til Storbukta som omtalt ovenfor. Fylkesmannen vil også vurdere å påklage løypealternativene 4: Ostu-Leinavatn-Gamas på grunn av løypas inngripen/påvirkning i særlig viktig og viktig friluftsområde.

Hensynet til reindrift

Reindriftfaglig er det negativt med utvidet løypetilbud og dermed økt aktivitet og ferdsel i reindriffts beiteområder. Som det fremgår av motorferdselloven § 4 a, tredje ledd og nasjonal forskrift § 4 a fjerde ledd: «Løypene skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften eller kreve terrenginngrep.»

Enkelte av de foreslåtte traseer vil berøre reindriften i området mer enn de andre:

1. Fra innerenden av Leinavatnet langs grensetraseen til Gamas (forslag 4b).
2. Fra Maisabukta, over Lago til Gamas (4c).

Av de to foreslåtte alternativer vil spesielt forslag 4c, dvs. løypa fra Maisabukta, over Lago til Gamas, berøre sentrale beiteområder for reindrifta. Dette området er avsatt som vinterbeiteområder for Hjertind reinbeitedistrikt. Vinterbeiter er minimumsbeiter, dvs. bestemmende for antall rein i ett distrikt. Hjertind kommer gjerne inn i området i november /desember, og har beitetider frem til 15. april.

3. Altevatn til Nasjonalparkgrensa – Bihppas (forslag 5)

Alternativ 4c

Dersom kommunen velger å opprettholde forslag fra Maisabukta, over Lago til Gamas, vil Fylkesmannen vurdere å påklage et evt. vedtak.

Vinterstid/seinvinter er reinen på sitt svakeste. Forstyrrelser fører til økt aktivitet hos reinen og dermed økt energiforbruk og større rovdyrta, men fører også til lavere kalveproduksjon pga. nedsatt kondisjon. Reindriftsfaglig fraråder Fylkesmannen at løypetraseen fra Maisabukta, over Mannancaerru og til Gamas realiseres. Fylkesmannen vurderer denne traseen til å være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften.

Dersom denne løypen vedtas og trer i kraft kan det av reindriftsfaglige årsaker bli nødvendig å stenge løypen ved behov, i medhold av nasjonal forskrift § 4a, annet ledd, siste punktum, jf. § 9, første ledd, annet punktum.

Alternativ 4b og 5

Av reindriftsfaglige årsaker kan det ved behov bli nødvendig å stenge disse løypene om våren, i medhold av nasjonal forskrift § 4a, annet ledd, siste punktum, jf. § 9, første ledd, annet punktum. En ny reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige er for tiden under utarbeidelse. Når denne ratifiseres og innarbeides i norsk lov, vil dette kunne påvirke driftsmønsteret for svensk reindrift i Norge. Dette kan i sin tur få betydning for vurderingen av om det er nødvendig å stenge løypene i medhold av nasjonal forskrift § 4a, annet ledd, siste punktum, jf. § 9, første ledd, annet punktum.

De øvrige traseene

De øvrige traseer har Fylkesmannen ingen reindriftsfaglige merknader til. Vi viser for øvrig til Fylkesmannens uttalelse av 16.11.2014 som inneholder enkelte innspill til de foreslåtte løypetraseene.

Hensynet til samfunnsikkerhet

Det vises til tidligere avgitt uttalelse den 16. november 2014. Det ble bedt om at løypene ikke ble lagt i skredutsatte områder, ikke i bratt terreng, brattheng, kløfter, på usikker is eller på liknende lokale forhold. Det er foretatt risikovurdering av de ulike traseene tilknyttet skred, usikker is, værforhold og flom.

Ved vurderingen har det blitt avdekket at trasé fra Solbakken camping til Sverrevatnan i Salangsdalen ligger i utløpsområde for skred. NVE er fagmyndighet for blant annet skredforhold. Fylkesmannen tiltrer uttalelsen fra NVE. Vi vil imidlertid bemerke at omlegging etter omstendighetene vil kunne bety at denne løypetraseen må på ny høring og nytt offentlig ettersyn.

Bestemmelser

I § 3 nr. 2 fastsettes det at hovedløypenettet Altevatnet er åpent for isfiske til og med 31. mai. Her vil Fylkesmannen bemerke at kjøring i perioden 5. mai til 31. mai ikke vil kunne skje med hjemmel i den kommunale forskriften. Den kommunale forskriften kan ikke i seg selv gi hjemmel til å kjøre i

løypene etter 5. mai, jf. den nasjonale forskriften § 4 a annet ledd. **Kjøring** i denne perioden vil ha hjemmel i forskrift FOR-2005-01-17-36, på de vilkår som er angitt i forskriften.

Når § 8 i forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag oppheves den 19. juni 2021, må det søkes om tillatelse fra Fylkesmannen til å holde løypene åpne frem til 31. mai. En slik tillatelse gis i tilfelle i form av en egen forskrift fra Fylkesmannen.

Slik bestemmelsen i forslaget til kommunal forskrift er utformet, gis det inntrykk av at forskriften i seg selv gir hjemmel for å kjøre i løypene fram til 31. mai, dersom løypene brukes i forbindelse med isfiske. Dette vil i tilfelle være i strid med § 4a annet ledd i den nasjonale forskriften. En mulig fremgangsmåte kan være å henvise til forskriften som gir hjemmel til kjøring fram til 31. mai, dersom formålet er isfiske. I bestemmelsen kan det stå at kjøring i forbindelse med isfiske, i denne perioden vil kunne skje med hjemmel i forskrift FOR-2005-01-17-36, på de vilkår som er angitt i forskriften.

Når den gjeldende forskriften for isfiskeløypene oppheves i 2021, kan Fylkesmannen gjennom forskrift bestemme at løypen skal være åpen for bruk i forbindelse med isfiske fram til 31. mai. Da vil bestemmelsen i den kommunale forskriften kunne endres slik at den viser til den nye forskriften.

Generelle råd og merknader

I utkastet til forskrift har § 3, nr. 2 følgende ordlyd:

«Fra 5. mai til 31. mai er hovedløypenettet Altevatnet (§ 3 pkt. 2) åpent kun som isfiskeløype, alle dager i uka hele døgnet»

Ut fra resten av bestemmelsen antar vi at henvisningen til § 3 pkt. 2 er feil og at det i stedet skal henvises til § 2 pkt 3.

Fylkesmannen anbefaler kommunen å kontrollere om det finnes begrensede rettigheter (bruksrettigheter mv) i de aktuelle områdene som kan få betydning for snøscooterkjøringen.

Når det gjelder løype nr. 2 Ørnberget – Slåttmoberget, vil vi påpeke at det i medhold av forskriften ikke vil være tillatt å kjøre fra løypa inn til hyttene i hyttfeltene og at det er krav til at hytta må ligge 2,5 km fra brøytet vei for at det kan gis dispensasjon til å kjøre frem til hytta for transport av bagasje og utstyr, jf. nasjonal forskrift § 5, bokstav c. Persontransport omfattes ikke av denne bestemmelsen. Løypa vil sannsynligvis generere mye ulovlig motorferdsel inn til hyttene og støy i hyttfeltet.

Avslutning

Fylkesmannen stiller seg åpen for dialog, generell veiledning og annen bistand i prosessen frem mot et endelig vedtak.

Med hilsen

Per Elvestad
plandirektør

Eivind Elvestad
juridisk rådgiver

Kopi til:

Troms fylkeskommune Postboks 6600 9296 Tromsø

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.